ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1829
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Φραγκίσκος Παρασύρης-Βουλευτής Ν. Ηρακλείου

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΘΕΜΑ: Άμεσα μέτρα στήριξης των ελαιοπαραγωγών, αποκατάσταση της ισορροπίας στην αγορά ελαιολάδου και διασφάλιση της βιωσιμότητας της κρητικής ελαιοκαλλιέργειας

Με το υπ' αριθ. πρωτ. 2623/24.11.2026 έγγραφό του, ο Περιφερειάρχης Κρήτης κατέθεσε προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναλυτική δέσμη προτάσεων, η οποία διαμορφώθηκε στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας της Περιφέρειας Κρήτης «Στρατηγική Ποιότητας και Προώθησης του Κρητικού Ελαιολάδου», με τη συμμετοχή εκπροσώπων του ελαιοκομικού τομέα, επιστημονικών φορέων, εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Η κρητική ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα του πρωτογενούς τομέα, της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και της εξαγωγικής δραστηριότητας της Κρήτης, ενώ στηρίζει ένα ευρύ δίκτυο ελαιοτριβείων, τυποποιητηρίων, συνεταιρισμών, εξαγωγικών επιχειρήσεων και παρόχων αγροτικών υπηρεσιών. Ωστόσο, ο κλάδος βρίσκεται αντιμέτωπος με οξυμένες διαρθρωτικές και συγκυριακές πιέσεις:

- Σωρευτικές απώλειες προηγούμενων ετών: Κατά τις τρεις προηγούμενες ελαιοκομικές περιόδους (2022–2023, 2023–2024 και 2024–2025), η παρατεταμένη ανομβρία, οι υψηλές θερμοκρασίες και η μειωμένη διαθεσιμότητα αρδευτικού νερού (με τις καταγραφές βροχοπτώσεων στην Ανατολική Κρήτη –Π.Ε. Ηρακλείου και Λασιθίου– να κινούνται στα επίπεδα του ξηρού υδρολογικού έτους 2017–2018) οδήγησαν σε μειωμένη καρπόδεση, χαμηλές αποδόσεις και σοβαρή απώλεια εισοδήματος, όπως τεκμηριώνεται και στην «Έκθεση για τη μειωμένη ελαιοπαραγωγή στη Κρήτη κατά την καλλιεργητική περίοδο 2024-2025». Παράλληλα, το αυξημένο κόστος άρδευσης, ενέργειας, καυσίμων, λιπασμάτων και καλλιεργητικών εργασιών επιβάρυνε καίρια την αντοχή των εκμεταλλεύσεων.
- Το παράδοξο της τρέχουσας περιόδου: Παρότι η φετινή παραγωγή ελαιολάδου στην Κρήτη εκτιμάται ότι θα ανακάμψει ποσοτικά σε περίπου 100.000 τόνους με ικανοποιητικά ποιοτικά χαρακτηριστικά, η αυξημένη διαθεσιμότητα σε συνδυασμό με τη μεγάλη διεθνή παραγωγή και τη συσσώρευση εμπορικών αποθεμάτων πιέζει τις τιμές παραγωγού σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, δυσανάλογα προς το κόστος παραγωγής. Την ίδια στιγμή, το υψηλό κόστος συγκομιδής και τα αυξημένα εργατικά καθιστούν σε πολλές περιπτώσεις ασύμφορη τη συγκομιδή, στερώντας από τους παραγωγούς τη δυνατότητα να επωφεληθούν από τη φετινή ανάκαμψη μετά από τρία χρόνια απωλειών.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης και την προστασία της βιωσιμότητας του κλάδου, στην επιστολή της Περιφέρειας Κρήτης προτείνονται συγκεκριμένες άμεσες και μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις:

1. Η υποβολή αιτήματος προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενεργοποίηση του άρθρου 222 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 (προσωρινή απόσυρση ποσοτήτων, ιδιωτική αποθεματοποίηση, κοινά μέτρα προώθησης, προσωρινός προγραμματισμός διάθεσης από οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις τους και διεπαγγελματικές οργανώσεις).

2. Η χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους ελαιοπαραγωγούς, μέσω διερεύνησης της αξιοποίησης του Κανονισμού (ΕΕ) 1408/2013 (de minimis) με αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια.
3. Η περαιτέρω μείωση του συντελεστή ΦΠΑ στο ελαιόλαδο από το 13% στο 6% ή εναλλακτικά στο 5% για την τόνωση της κατανάλωσης και της ανταγωνιστικότητας.
4. Η δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων (μέσω εγγυοδοσίας ή επιδότησης επιτοκίου) για ελαιοτριβεία και επιχειρήσεις τυποποίησης (κεφάλαιο κίνησης, αποθήκευση, εκσυγχρονισμός, εμπορία και εξαγωγές).
5. Η επανεξέταση και ο περιορισμός των αδασμολόγητων ποσοστώσεων παρθένου ελαιολάδου από τρίτες χώρες στο πλαίσιο προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ, η χρονική ανακατανομή εισαγωγών, η ενεργοποίηση μέτρων προστασίας της αγοράς και η αυστηροποίηση των ελέγχων καταγωγής, ποιότητας, γνησιότητας, επισήμανσης και αποτροπής νοθείας.
6. Η επίσπευση της καταβολής άμεσων ενισχύσεων (βασικής εισοδηματικής στήριξης, προκαταβολών όπου επιτρέπεται, ταχύτεροι διοικητικοί/διασταυρωτικοί έλεγχοι και άμεση εκκαθάριση εκκρεμοτήτων).
7. Η απλοποίηση και επίσπευση των διαδικασιών μετάκλησης εργατών γης από τρίτες χώρες μέσω ψηφιοποίησης, διασύνδεσης υπηρεσιών, μείωσης διοικητικών σταδίων και δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων.
8. Η επίσπευση ελέγχων και πληρωμών των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ) (ενισχύσεις δύο πρώτων ετών, προκαταβολές τρίτου έτους, εκκρεμείς τροποποιήσεις, χρονοδιαγράμματα, χρηματοδοτική διευκόλυνση και παράταση υλοποίησης), καθώς και η διεκδίκηση σταθερής στρεμματικής εισοδηματικής στήριξης για τις δενδρώδεις καλλιέργειες και ιδίως την ελαιοκαλλιέργεια στη νέα ΚΑΠ 2028–2034.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός,

1. Προτίθεται το Υπουργείο να υποβάλει άμεσα αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενεργοποίηση του άρθρου 222 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013 με στόχο την αποσυμφόρηση της αγοράς ελαιολάδου και τη στήριξη των τιμών παραγωγού;
2. Σε ποιες ενέργειες προβαίνει για τη θέσπιση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης των ελαιοπαραγωγών (με αξιοποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1408/2013) ώστε να καλυφθούν οι σωρευτικές απώλειες των προηγούμενων ετών και η σημερινή συμπίεση του εισοδήματος, καθώς και για την άμεση εκκαθάριση εκκρεμών άμεσων ενισχύσεων και καταβολή προκαταβολών;
3. Υποστηρίζει η Κυβέρνηση τη μείωση του συντελεστή ΦΠΑ στο ελαιόλαδο (στο 6% ή στο 5%) και τη δημιουργία ειδικών χαμηλότοκων/άτοκων χρηματοδοτικών εργαλείων για ελαιοτριβεία και επιχειρήσεις τυποποίησης;
4. Ποιες πρωτοβουλίες αναλαμβάνει σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο για την επανεξέταση των αδασμολόγητων εισαγωγών ελαιολάδου από τρίτες χώρες και την εντατικοποίηση των ελέγχων ποιότητας, καταγωγής και κατά της νοθείας, καθώς και για την επιτάχυνση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών μετάκλησης εργατών γης;
5. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα διευθέτησης των εκκρεμοτήτων και πληρωμών στα επιχειρησιακά προγράμματα των ΟΕΦ και πώς θα αποτυπωθεί η πρόταση για ειδική, σταθερή στρεμματική ενίσχυση της ελαιοκαλλιέργειας στον εθνικό σχεδιασμό για τη νέα ΚΑΠ 2028–2034;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Φραγκίσκος Παρασύρης